

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 286. — ŠTEV. 286

NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 7, 1921. — SREDA, 7. DECEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

DELAVCI PO KLAVNICAH KONTROLNA KOMISIJA SO ZASTAVKALI ZA NEMŠKE FINANCE

Glaši se, da poslujejo naprave veleklavnica v Chicagu povsem normalno, kljub stavki.

Chicago, III., 6. decembra. — Ceprav so prišla iz St. Paula, Denverja, Kansas City in drugih mesto poročila o manjših motenjih miru in do sorazmernega prekinjenja dela vsled stavke uslužencev v napravah veleklavnica, je potekel prvi dan stavke v Chicagu povsem mirno in opaziti je bilo le malo motenja v obratovanju naprav.

Voditelji unije delavcev so objavili, da je zastavalo več kot 12,000 delavcev, zaposlenih pri "Big Five" v Chicagu in nadaljnih 29,000 v klavninskih sredisih izven Chicaga.

Delodajaleci na drugi strani pa pravijo, da je izstalo od dela manj k 1,100 od več kot 20,000 uslužencev v Chicagu in da sta se za vsako prazno mesto oglasa po dva prisilca.

Par izmed devetnajst neodvisnih tukajšnjih naprav, ki se niso sprejeli desetodstotnega skrečenja plače, katero navajajo unijski voditelji kot vzrok stavke, ni bilo prav nič prizadetih vsled stavke, a v nekaterih je bilo obratovanje skoro popolnoma prekinjeno.

Zastopniki veleklavnica so trdili, da ne pride pri sedanjih stavki vpraševanje vprašanje plače, temveč, da se hoče s pomočjo te stavke uničiti sistem takozvanega "shop-zastopstva", ki je bil sprejet potom, ko je prenehal sodnik Alscher poslovati kot razsodnik.

Zastopniki veleklavnica so trdili, da ne pride pri sedanjih stavki vpraševanje vprašanje plače, temveč, da se hoče s pomočjo te stavke uničiti sistem takozvanega "shop-zastopstva", ki je bil sprejet potom, ko je prenehal sodnik Alscher poslovati kot razsodnik.

Trgovci iz St. Paula so priporočili generalnemu priboru Rhenew iz Minnesota, da naj odpoveduje državnemu milicu, da zavaruje naprave v South St. Paul, ker se je vpravorila napad na vlak, s katerim so se vozili stavkokazi. Kompanijski uradniki v South St. Paul pa so objavili, da si za enkrat še ne žele varstva od strani državne milice.

Skupina stavkarjev v Kansas City je bila informirana od župana ter policijskega načelnika na tlemenu mesta na prošnjo sodišča za industrijalne odnose v Kansasu, če bi se kršilo v Kansasu veljavno postavo, ki preprečuje piketriranje. Voditelji stavkarjev so nato naročili svojim ljudem, naj odstranijo pikete pri napravi.

Člani industrijalnega sodišča so izjavili, da se ne bo vpravorilo nikake akcije proti stavkarskim voditeljem, razen če bi prišlo do neredov. Voditelji niso hoteli pričati na sodišče pred izbruhom stavke, čeprav bi morali to storiti soglasno s postavo.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

so potom nadalje izvršujejo po znaki ceni, sancijuje in hitro.

Včeraj so bile nadalje cene sledče:

Jugoslavija:

Razpoljila na nadalje poto in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.20
400 kron	\$ 1.75	5,000 kron	\$20.50
500 kron	\$ 2.15	10,000 kron	\$40.00

Glašo naredilo ministrstvo za pošto in brzovje v Jugosloviji je sedaj nujno tudi nakazovati meske poto edinole v dinarjih; za vsake štiri krene bo izplačen in dinar; razmerje med dinarjem in krene ostane torej neizmenjeno.

Italija in nasledeno ozemje:

Razpoljila na nadalje poto in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.70	500 lir	\$23.00
100 lir	\$ 4.80	1000 lir	\$45.00
300 lir	\$14.10		

Nemška Avstrija:

Razpoljila na nadalje poto in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

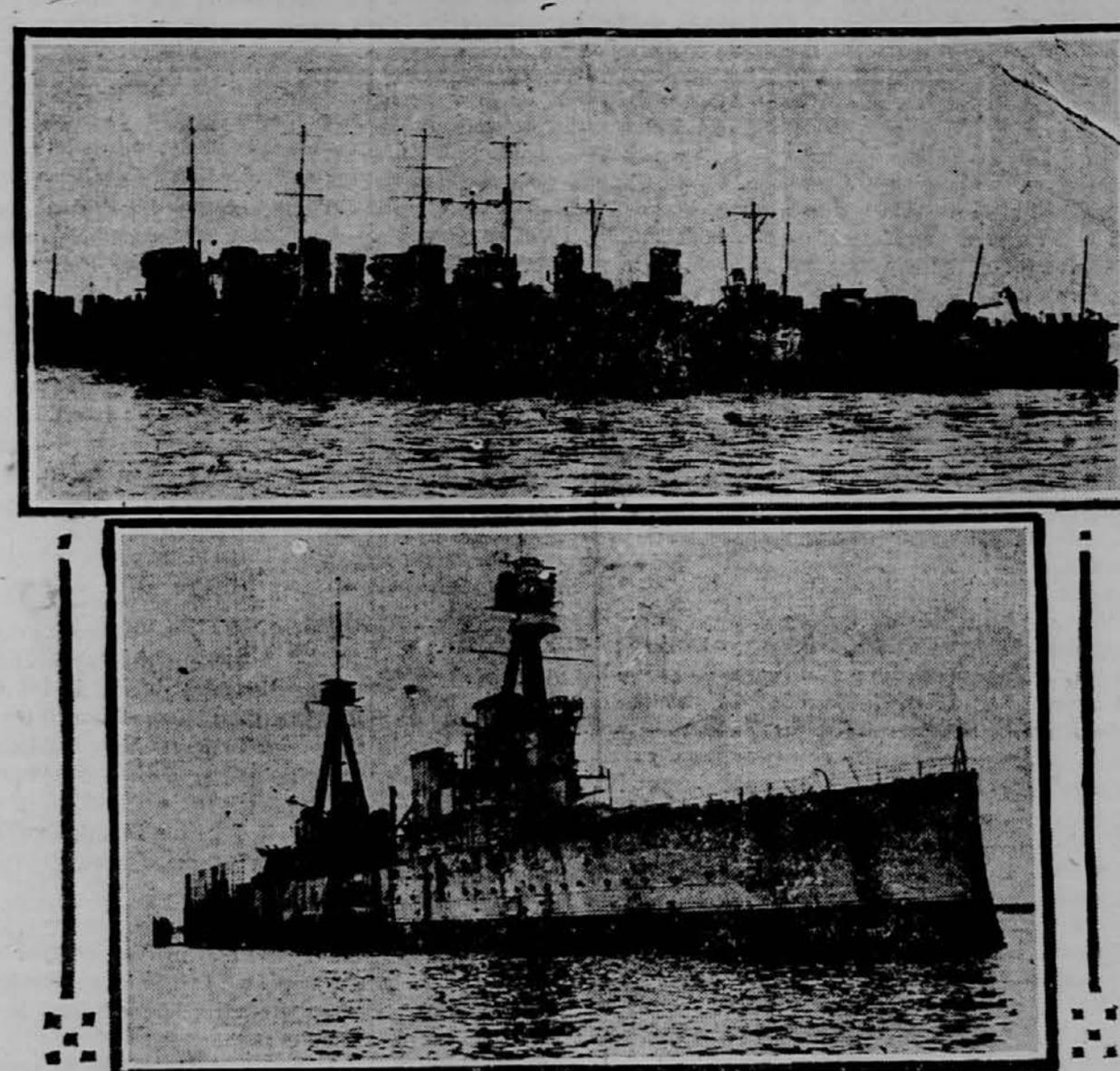
1,000 nem.-avstr. kron \$ 0.95	10,000 nem.-avstr. kron \$ 6.00
5,000 nem.-avstr. kron \$ 3.50	50,000 nem.-avstr. kron \$25.00

Vrednost denarja sedaj ni stala, menja se večkrat neprizadene, in tega razloga niso mogete podati nastanljivo ceno vnaprej. Mi računamo na ceni istega dne kot nasi poslan denar dozope v reke.

Kot generalni načelnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčeno izvarenje ugodne pogobe, ki bodo velike karisti za cene, ki so se ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslat najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

ANGLEJKA BO ZMANJ ŠALA MORNARICO.

Angleška admiraliteta je sklenila prodati stotirideset svojih ladij kot staro železo. Veliko njih je bilo zgrajenih med vojno ter so najmodernejšega tipa. Zgoraj na sliki je skupina rušilcev, spodaj je pa drednot "Indomitable".

PRISTAŠI BOLJEVIKOV BRIDKO RAZOČARANI

Inozemskim pristašem Sovjetov so se razblinile v nič lepe sanje o brezkrbnem življenju.

Moskva, Rusija, 6. decembra. Inozemski pristaši sovjetrov, ki nimajo na razpolago ničesar druga kot lepe besede in silne obljube, tikajoče se svetovne revolucije, postajajo tukaj vedno manj in manj priljubljeni od časa naprej, ko se je zopet uveljavilo prosto trgovino ter novo sprejetje, ki je gotovo mere kapitalistične standarde.

Doba prostih hotelov, prostih avtomobilov, proste vožnje po železnici in prosti vstopnine v opera je minula. Vladne krme, kjer so gostje sovjetske vlade lepo živeli, so se izpremenile v hotele, kjer morajo plačevati izozemci in inozemski denarjem in sicer toliko kot v najboljih hotelih v New Yorku, Londonu ali Parizu.

Vsledtega so se pričeli mednarodni modrijani, pesniki, politični ekonomi in profesorje vseh mogočih baž in docenti, ki so prišli v Rusijo v domnevjanju, da bodo živeli na stroške sovjetske vlade, seliti v cenejše mestne dele.

Med to čudno mešanico je najti Indijce, Kitajce, Japone, Afričane, Kurde, Airece, Egiptarje, Siameze, Francoze, Angleže, Nemce in Amerikanke in nikdo med temi ni mogel spriznjati svojih eksotičnih nazivov z nemadno odločitvijo sovjetske vlade, da nevar je vedno nekaj velja in da ga mora imeti vsak, inozemec ali Rus, če hoče kaj dobiti.

To je pomenjalo za te ljudi krit konec prijetnega sera. Profesionalni proletari so pri tem prav tako prizadeti kot takozvani "parlor-boljševiki". Številni teh inozemskih gostov sovjetske vlade so prišli naenkrat do prepričanja, da jih pogrešajo doma in reka inozemskih pristašev komunizma je pričela pojemati.

Sedaj pa prihajajo v deželo mesto profesorjev in komunističnih agitatorjev trgovcev, agenti in inžinirji. Veliko več zanimanja je opaziti za prehrano in oblačenje Rusov kot pa za likvidiranje političnega literatstva. Razprave od duševnega kulturnega se morajo umakniti razpravam o poljedelstvu in

IRSKO VPRĀŠANJE REŠENO

ANGLEŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK JE SKLENIL DEFINITIVEN DOGOVOR S SINN FEINCI. — POGODEBA MORA BITI ODOBRENA OD ANGLEŠKEGA IN IRSKEGA PARLAMENTA. — IRSKA LAHKO SAMO ODLOČA O CARINI.

London, Anglija, 6. dec. — Angleška in Irsko sta se združili danes zjutraj iz nemirnega spanja radi irskega položaja, da čujete vese vest o senzacijonalnem in povsem neprizakovancem dogovoru, ki je bil sklenjen med angleškimi in irskimi delegati danes zjutraj.

Včeraj so kazala vsa znamenja, da so se izjavila vsa pogajanja za uravnavo in kompromis, ki je bil sklenjen v majhnu stavnovanju ministrskega predsednika na Downing Street po boju, ki je trajal celo noč. To se bo brez dvoma pristevalo med najbolj pomembne dogodke v zgodovini angleško-irskega odnosa.

Ce bi irski republikanski parlament pristal v ta dokument, kar je skoraj gotovo, ker je bil sprejet od delegatov Sinnfeinev, bo v obliki zakonite predlogje predložen angleškemu parlamentu, ki bo najbrž sklican v posebno zasedanju, da razpravlja o tej predlogi.

Dogovor, ki je bil sklenjen, ne potrebuje nikakega odobrenja od strani Ulstra, ki bo ohranil svoje dosedanjega pravice, z izjemo danes v obdobjev, je bilo vendar danes zjutraj opaziti v vseh krogih največjo radost, kajti izgledi za mir med obema deželama.

Način, kako bi bilo mogoče spraviti v deželo več ameriških pojedelskih strojev, je bilo vendar danes zjutraj opaziti, da se do toliko ne more uporabiti, da bo mogoča izogniti dvojboju?

Njena resnična nevarnost pa obstaja v tem, da poveča preko vseh mera svoje kolonialne posestva, kajti meje svojega cesarstva hoče raztegniti celo na kralje.

Ona hoče mir. Da, a le mir "največje Anglije".

Ona hoče razširiti takozvani "pax Britannica" ali angleški mir na vse oceane in tudi po našem Sredozemskem morju.

S pomočjo katere umetnosti se bo moga izogniti dvojboju?

Njena resnična nevarnost pa obstaja v tem, da poveča preko vseh mera svoje kolonialne posestva, kajti meje svojega cesarstva hoče raztegniti celo na kralje.

Sedaj pa je ista roka, ki je postala zopet železna, namestila novе posadke ter mornariške postojanke v Sueškem prekopu, od Aleksandrije pa do Kajire.

D'ANNUNZIO O WASHINGTONSKI KONFERENCI

PO NJEGOVEM MNENJU SKU ŠA ANGLIJA RAZŠIRI SVE TOVNO NADVLADO Z NAJMA NJŠIMI STROŠKI KOT LE MOGOČE. — ONA HOČE RAZŠIRI TI TAKOZVANI "PAX BRITANNICA" ALI ANGLEŠKI MIR NA VSE OCEANE.

Poroča Gabriele D'Annunzio.

Le par dni je poteklo in moje mu. Pravica je predmet nasprotovanja se je izpolnilo. Ti množiči govore, a njih besede se ne razširijo v živi svet ter ostanejo prilepljene na njih ustna duhovnikov. Nikakega odmeva nimajo v cloveškem duhu, ki je gih nasproti njim ter jim ne veruje.

Mi ubogi ljudje smo prevečili preveč gremki zelišč, da bi mogli kaj drugega kot smejati se na sardonski način njih poskusom. Klub temu pa ne obupavamo ter se vedno upamo najti zdravilo.

Ravnovratitev, kar ni bilo mogoče dokazati, da mora biti to, kar je pravčeno tudi močno je svet sprejemal naziranje, da mora biti to, kar je močno, tudi pravčeno.

Kadar mislim na Italijo, to "ubego božjo dekle", v svetu mogičnih, mi pride na misel neko drugo potovanje preko morja. To je potovanje sv. Frančiška, ki se je izkral v Egipt s prazno vrečo obenem s krščanskimi baroni, obloženimi s plenom. Da do kaže vzvišenost in moč svoje vere, je predlagal dobrohotnemu sultunu, da hoče iti bos skozi ogenj, če bi bili pristaši Mohameda pripravljeni storiti isto. Sultan se je nasmehnil ter ni hotel sprejeti predloga redovnika.

Dočim je Balfour pol popuščanja ter sladek kot med naravnim tovarišem Hughesom, je potoljal lord Curzon svojo težko roko na rame egiptanskega odpoljanca ter ga skušal potisniti na tla.

Ka je obljubil lord Milner? Ali ni obljubila cesarska vlada, da bo odpravila protektorat ter preglasila neodvisnost Egipta?

Sedaj pa je ista roka, ki je postala zopet železna, namestila novе posadke ter mornariške postojanke v Sueškem prekopu, od Aleksandrije pa do Kajire.

Ka je obljubil lord Milner? Ali ni obljubila cesarska vlada, da bo odpravila protektorat ter preglasila neodvisnost Egipta?

Sedaj pa je ista roka, ki je postala zopet železna, namestila novе posadke ter mornariške postojanke v Sueškem prekopu, od Aleksandrije pa do Kajire.

HARDING NOČE SPREJETI IRCEV.

Washington, D. C., 6. dec. — Predsednik Harding je izjavil, da smatra sedanji čas za malo primernim, da bi sprejemal delegacije Amerikancev irskega pokolenja, ki zahtevajo neodvisnost Irse. Iz tega vzroka je predsednik tudi odklonil sprejem irske delegacije iz njegove domače države Ohio, ki ga je hotela obiskati dne 12. decembra.

KOLENDARJI.

Včeraj smo začeli razposiljati "Slovensko-Ameriške Koledarje" za leto 1922. Najprej pridejo na vrsto ceni, ki so jih že naročili. Razposiljalo se jih bo po vrstni. Kdor je prej naročil, ga bo prej dobil.

Rojake opozarjam, da smo ti skali le omejeno množino Koledarja. Vsak, ki ga hoče imeti, naj ga takoj naroči. Cena mu je 40 centov s poštnino vred.

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York City.

Mutasti birič.

Spisal Fran Milčinski.

(Konec.)

IV.

Prve dni je bilo srečen meseca slednjega leta, ko je prišel Nace Kuk pred potorno sodbo.

Vedel je, kaj je zaslužil in kaj se mu obeta. Zaslužil je vešala, pa ga je preisakovani sodnik potolažil, da v smrt ne bo osvojen, ker je med tem prestal že drugo kazens v Celoveu in v takem primeru zaviti naši paragrafi ne dopušajo smrtne kazni. Obetala se mu je torej ječa, če ne dosmrtna vsaj mnogodelna.

Bil je pa spravljen z Bogom; in vdan v svojo usodo in sedel na otočni klopi. Roki je sklenjen, držal na kolennih, gledal je pred se v tla in drugih ni imel želja,

negot da bi bila že končana razprava in ga ne bi gledalo toliko radovalniki oči, ki jih ni videl, pa jih je vendar čutil. In da ga ne bi toliko izprševali sodniki in potroniki in še drugi gospodje, izprševali reči, ki ji je že opetovano povedal preiskovalnemu sodniku. — Nič ne tajim, res sem storil, kakor me tožijo, kesam se in kesal se boim vse žive dni — prsim za milostno sodbo — to so bile njegove misli.

Ali zakon je zakon, razprava mora iti svojo ukazano pot in jo je šla in se so ga izprševali, kako je bil običen tisti dan in kaj je bil in jedel in koliko je imel denarja. Ponižne je dajal odgovore, pa se mu je zledo, kakor da pripoveduje pravdne stvari, ki jih je skoro že pozabil. Kakor v sanjah se je še spominjal nanje, pomisljati je moral, da je našel pošten odgovor.

Predsednik je bil nestrenjen, namazane je imel brke in svetila se mu je pleša. Priganjal je: — Hitro, hitro! Kaj bi toliko preudarjal! Prej bi se premisjal, predno pa si ga umoril, onega reveža! Zdaj je treba gladko dajati odgovor. Clej ga! Tako odgovarja, kakor bi delil milost!

Zad je zašumel tih smeh, — predsednik si je s prikrito zadovoljstvo ravnal brke; potem pa z resnim pogledom dal poslušanju znamenje, da miruje.

Naprej se je vlekla razprava in na dolgo in široko so zasišavali priče, vse, od natakarice na Jezerskem, do oroznika Križmanu, in otočenje ni vedel čemu, saj ni tajil. In rodila se mu je misel, da je vsa ta dolga razprava del njegove pokore, vše so, ki jih mora prestat, predno doseže mir v ječi. Vdano je poslušal, vstajal, edgovarjal, sedal, kakor se mu ukazovali in premagovali je slabosti, ki so ga obhajale.

Na vrsto sta prišla zdravniška izvedenca. V učenih besedah sta razložila, kako je bila ranjekemu Fajdigi s toporobatim orodjem, lahko da s pokazanim kamenom, na treh mestih udrt lobanja; — vsaka teh poškodb zase je bila smrtonosna in je smrt nastopila v hipu. — Poslušal je Kuk in zdele se mu je, da sodba ne bo tako huda, kakor je razprava...

Tako so potekale dolge ure, — polne trpljenja. Slednje je predsednik s sveto plešo in namazanimi brki sklenil dokazovanje.

Zdaj bo konec, si je mislil Kuk in se mu je, da sodba ne bo tako slaba, kakor je razprava!

Ali govoriti je pričel šele državni pravnik. In Kuk je poslušal in globoko povesl glavo, — sklenjeni raki je stiskal med koleni in še enkrat je moral pretrpeti ves trnjav pot zložila in kesa, ko je državni pravnik z osmimi besedami in s prekipevajočo ogorenostjo ponavljal krvavi dogodek — kakor da tam na klopi ne sedi skesan spokorjeneck, ki je sam prišel in ponudil pravici glavo, ampak zakrnjen grešnik ki se skuša izmuzniti, neplačavši rāčuna.

Pokora mora biti, si je mislil Kuk — zaslužil sem jo — in ko ga je po končanem govoru državnega pravnika vprašal predsednik, ali bi rad še sam kaj povedal je zdrknil s klopi na kolena in zaščetal, da prosi za milostno sodbo. Prikel ga je pažnik in dvingil na klop; Kuk ni mogel drugače misliti, kakor zdaj-l bo slišal sodbo, ki mu prinese začetek odrešenja od vseh muk in nemira.

Toda še ni bila razprava pri kraju, predsednik ju izjavil: — Beseda imej gospod zagovornik. — Koliko časti za skočila korak, kakov je končal svojo

Moj kitajski vlonilec.

Razburljiv doživljaj. — Poroka Edward Long.

gnil dolg mlad gospod v lepi črni sukni, popravil si je zlati način in pričel govoriti. Najprvič, mirno, kakor bi rahoščil gozdnini studenček; pa studenček je naraščal v potok, ki je bobil po skalah, gnat mline in ob nevihti narastel reko, ki je stopila preko bregov in podirala drevje in rušila poslopja. Bliski so štigali zgovornemu branitelju iz oči, zdaj je iztezel roko in prst proti oboževanemu, zdaj proti potroniku, zdaj jo je dvignil proti nebui, zdaj je povesil glavo in pomembno z njo pokimal, in lepe je rabil besede, nove in blagolglasne.

Kaj neki hoče? — si je mislil Kuk in je mižal in poslušal in je slišal besede o nekem možu na otočni klopi, čigar roka se je dvignila zoper bližnjega, ki pa vendar ni hudodelec. Zakaj hudovalci, so govorile besede, se ne ovajajo sami, ko jima prete vešala. — Nesrečnik je! Temna sila se je v onem grozem trenutku poslužila njegove roke v svoje zagonetne namene, temna sila, sovražna krošnjarju, nič manj sovražna — oboževanem. In postal je kriv. Pa je bil kriv takrat, danes ni. — Poglejte na cotočno klop, ta potrta, ponižna stvar, ali je kos komu skriviti le las? Ta mož ni morelce krošnjarja Fajdige, ni ved njegov morelce, čeprav tičita on in njegov morelce v isti koži. Deset mesecev je preteklo od one usodne noči, kratka doba, za oboževanega cel vek! Manjša je razlika med otrokom v povoju in zelenim možem, kakor med Ignacijem Kukom na sv. Florijana večer in Ignacijem Kukom, kakršen sedi pred nami. Ali hočete zrelega moža kaznovati za to, kar je zagrešilo nerazrodno dete, metulj za krvido gosenice? — Nikdo ni vedel, kaj bi toliko preustreljal, predno pa se mu je zledo, kakor da pripoveduje pravdne stvari, ki jih je skoro že pozabil. Kakor v sanjah se je še spominjal nanje, pomisljati je moral, da je našel pošten odgovor.

Predsednik je bil nestrenjen, namazane je imel brke in svetila se mu je pleša. Priganjal je: — Hitro, hitro! Kaj bi toliko preudarjal! Prej bi se premisjal, predno pa si ga umoril, onega reveža! Zdaj je treba gladko dajati odgovor. Clej ga! Tako odgovarja, kakor bi delil milost!

Ved je zašumel tih smeh, — predsednik si je s prikrito zadovoljstvo ravnal brke; potem pa z resnim pogledom dal poslušanju znamenje, da miruje.

Naprej se je vlekla razprava in na dolgo in široko so zasišavali priče, vse, od natakarice na Jezerskem, do oroznika Križmanu, in otočenje ni vedel čemu, saj ni tajil. In rodila se mu je misel, da je vsa ta dolga razprava del njegove pokore, vše so, ki jih mora prestat, predno doseže mir v ječi. Vdano je poslušal, vstajal, edgovarjal, sedal, kakor se mu ukazovali in premagovali je slabosti, ki so ga obhajale.

Na vrsto sta prišla zdravniška izvedenca. V učenih besedah sta razložila, kako je bila ranjekemu Fajdigi s toporobatim orodjem, lahko da s pokazanim kamenom, na treh mestih udrt lobanja; — vsaka teh poškodb zase je bila smrtonosna in je smrt nastopila v hipu. — Poslušal je Kuk in zdele se mu je, da sodba ne bo tako huda, kakor je razprava...

Tako so potekale dolge ure, — polne trpljenja. Slednje je predsednik s sveto plešo in namazanimi brki sklenil dokazovanje.

Zdaj bo konec, si je mislil Kuk in se mu je, da sodba ne bo tako slaba, kakor je razprava!

Ali govoriti je pričel šele državni pravnik. In Kuk je poslušal in globoko povesl glavo, — sklenjeni raki je stiskal med koleni in še enkrat je moral pretrpeti ves trnjav pot zložila in kesa, ko je državni pravnik z osmimi besedami in s prekipevajočo ogorenostjo ponavljal krvavi dogodek — kakor da tam na klopi ne sedi skesan spokorjeneck, ki je sam prišel in ponudil pravici glavo, ampak zakrnjen grešnik ki se skuša izmuzniti, neplačavši rāčuna.

Pokora mora biti, si je mislil Kuk — zaslužil sem jo — in ko ga je po končanem govoru državnega pravnika vprašal predsednik, ali bi rad še sam kaj povedal je zdrknil s klopi na kolena in zaščetal, da prosi za milostno sodbo. Prikel ga je pažnik in dvingil na klop; Kuk ni mogel drugače misliti, kakor zdaj-l bo slišal sodbo, ki mu prinese začetek odrešenja od vseh muk in nemira.

Toda še ni bila razprava pri kraju, predsednik ju izjavil: — Beseda imej gospod zagovornik.

— Koliko časti za skočila korak, kakov je končal svojo

preeej izurjen v rabi sablje, — sem upravljeno lahko domneval, da mi bo nudila prav takšo dobro obrambo kot revolver. Če bi se poslužil sablje v boju proti oboževanemu vlonilecu, bi me brez dvoma ne stavili pod otočbo razdaljnega nočnega obiska od strani kakega oboževanega kitajskoga tolkova.

V trenutku sem zgrabil sabljo, splezal iz postelje ter se previdno podal proti oknu, ki se je nahajalo ob vnožju moje postelje. Tam sem čakal in prisluškoval. Mož zunaj se je bližil oknu, v bližini katerega sem stal ter čakal. Zelo kmalu bo v isti višini kot okno in potem bo najbrž potisnil polkno nazaj ter skočil v sobo. Če bo oboževan, sem sklepal da bo, bi se nahajal jaz neposredno v boju z svoje življenje in vlonilecu se bo lahko posrečil prvi in obenem tudi usodepolni sunek z dolgim bodalom.

Ob neki gotovi dobi mojega bivanja v Singapurju so postali oboževani kitajski vlonileci zelo aktivi in ob neki priliki je eden teh loarov izvršil straten umor. Vlonil je namreč v hišo nekega Angleža, velikega inženirja ter izvedence glede pristanišča, ki je malo prej prišel v Singapur, da svoje nasvetne glede rekonstrukcije pristanišča. Bi! Je to zelo čarljiv človek, skoraj nemadomestljiv, a kljub temu je postal žrtev nočne zavratne morile. — Ker ni poznal življenja na iztoku in ker ga najbrž ni nikdo posvral glede nevarnega počenjanja oboževnih kitajskih vlonilcev, so zlasti v spalnico k svoji ženi, ki ga je prej prosila, naj vzame seboj revolver. Ni trajalo dolgo, in podlegel je strašnim poškodbam.

Ta strašna zločin je seveda globočno vžalostil celo evropsko kolonijo, a storil je zadost s Kitajcem, ki mu je zadal dva silna vrona v treh s svojim dolgim in ostrim bodalom. Omahnil je nazaj v spalnico k svoji ženi, ki ga je prej prosila desno roko sunil z vso močjo predse sabijo, katero sem držal v roki.

Ko sem storil to, sem zapazil temno telo, očvidno popolnomo golo in zdele se mi je, da tudi viden usodepolni blesk noči. Takrat pa je zadebla moja sablja na oviro in pretresljiv kriv je napolnil zrak. Naslednjem trenutku sem čul, kako je padlo težko telo na trato pod oknom in nato je nastal molk.

Potegnil sem nazaj svojo sabljo ter videl, da je omadeževana s krovju. Nisem pa imel časa, da bi dolgo časa razmišljal o tem, — kajti v naslednjem trenutku je bila hiša polna kriakov, kitajskih služabnikov in drugih in kmalu so se prikazali tudi Evropejci, — kajti hiša, v kateri sem stanoval, je bila neke vrste hotel ali boarding - house. Hitro sem nataknil svoje hlače in suknjo ter pohotel navzdol na vrt pod mojim oknom, kajti pričakoval sem, da bom našel tam vlonilca, zvajajočega se v bolečinah. V svoje veliko zadružje pa niso mnašel ničesar izjemo por sledov krv.

Potegnil sem nazaj svojo sabljo ter videl, da je omadeževana s krovju. Nisem pa imel časa, da bi dolgo časa razmišljal o tem, — kajti v naslednjem trenutku je bila hiša polna kriakov, kitajskih služabnikov in drugih in kmalu so se prikazali tudi Evropejci, — kajti hiša, v kateri sem stanoval, je bila neke vrste hotel ali boarding - house. Hitro sem nataknil svoje hlače in suknjo ter pohotel navzdol na vrt pod mojim oknom, kajti pričakoval sem, da bom našel tam vlonilca, zvajajočega se v bolečinah. V svoje veliko zadružje pa niso mnašel ničesar izjemo por sledov krv.

Naslednjega jutra, ko je ostalo iskanje prav tako neuspešno kot prvo, sem obiskal centralno policijsko postajo ter sporočil celo zadrževalcu izvajalcu, da je preludila kaka nevihodnost. Dostoli so mi, da je bilo potrebno vložiti žalbo v zadrževalca, da bi se mu lahko ranjen in da se mu posrečilo zbežati v džunglo, ki se je nahajala par jardov pred vlastno hišo, v kateri sem stanoval.

Potegnil sem, kaj se je pripeljalo, da je vložil žalbo v zadrževalca, da bi se mu lahko ranjen in da se mu posrečilo zbežati v džunglo, ki se je nahajala par jardov pred vlastno hišo, v kateri sem stanoval. Naslednjega jutra, ko je ostalo iskanje prav tako neuspešno kot prvo, sem obiskal centralno policijsko postajo ter sporočil celo zadrževalcu, da je preludila kaka nevihodnost. Dostoli so mi, da je bilo potrebno vložiti žalbo v zadrževalca, da bi se mu lahko ranjen in da se mu posrečilo zbežati v džunglo, ki se je nahajala par jardov pred vlastno hišo, v kateri sem stanoval.

Naj bo stvar taka ali taka, jaz sem bil vedno prepričan, da sem

storil to v samoobrambi in nikdar ne bom pozabil živčne napetosti, katero sem poskusil tekmočiti načrto na nočnega vlonileca. Vsled tega si tudi ne želim nobenega nadaljnega nočnega obiska od strani kakega oboževanega kitajskoga tolkova.

Kupčija s čajem v Indiji.

List "Times" poroča obširno o kritičnem položaju v kupčiji s čajem v Indiji na Ceylonu in Java. Producenjske ovire (stavke in drugi nemiri) zvišani producenjski stroški in razvedrujstvo raznih valut so zlasti kvarno učinkovali na trgu. Letos je v Indiji na Ceylonu na Java pridelava čaja vsega časa podjetja.

Vedno pa je v Indiji na Ceylonu na Java pridelava čaja vsega časa podjetja.

ADVERTISEMENTS.

Spodaj podpisana želim izvedeti za PEPINO ojeno MARINČIĆ, sedaj omožena PRUNP. Doma je iz Neverk, fara Košana na Notranjskem. Prišli svi dne 4. oktobra 1921 s parnikom President Wilson v New York, potem jo nisem več videla. Slišala sem, da se nahaja nekje v Pennsylvaniji. Prosim enjene rojake, če kdo je za njen naslov, da mi blagovoli naznamenit, ako pa sama čita ta oglas, jo prosim, da se mi javi, svoji prijateljici. Naslov: Mrs. Mary Željnik, 253 Mulberry St., Barberton, Ohio. (6.7.-12)

SLOVENSKA BANKA	
Zakrajšek & Češarek	
70 - 9th AVE., NEW YORK, N.Y.	(med 15. in 16. cesto)
počiljski debar v Jugoaviji, Italijo-Hr. — prodaja vsega listka za vse važnejše in boljši listki, zvezne in druge pošte, kisovzvezlji s starim krajem.	
— Cena vedno med najnižjimi. —	Telefon Watkins 7529

Knjige! — Knjige!

POUČNE KNJIGE.

6. zv.

Vdova Lerož.

Spisal E. Gaboriau.

Pravdel za "Glas Naroda" G. P.

Francoški detektivski roman.

82 (Nadajevanje.)

Postajenačelnik v Rueil se je spomnil, da je dospel dve minuti pred odhodom vlaka ob četrtna na enajst neki potnik na postajo in sicer tako brez sape, da je komaj mogel zahtevati listek drugega razreda za Pariz.

Zunanost tega potnika je natančno soglašala z opisom ljudi, ki so videli tega človeka na cesti in pozneje na mostu.

Konečno je dobil Tabaret človeka, ki se je peljal v istem kupeju kot neznanec. Bit je to neki pek iz Aznieri in temu je pisal oče Tabaret ter ga prosil za pogovor.

Do te točke je napredovalo delo Tabareta ko je prišel v ponedeljek zjutraj v justično palačo, da izve, če se je sprejelo kakše informacije glede preteklega življenja vdove Lerož.

Nasel je, da ni oilo še nikakih informacij, a na hodniku je srečal Gevrola in njegovega moža.

Načelnik detektivov je bil zmagoščen ter je to tudi pokazal. Ko je zagledal očeta Tabareta, je vzkliknil:

— No, moj odlični lovec na ptičja gnezda, kakšne so vaše novice? Vi stari prebrisane Gotovo se hočete polasti mojega mesta.

Stari mož se je žalostno izpremenil.

Zavest, da je napravil veliko napako, ga je napravila poniznega in skromnega. Fe besede, ki bi ga pred dnevi brez dvoma razkale, ga niso sedaj niti malo vznemirile. Mesto da bi odgovoril, je sklonil glavo na tako spokoren in skesan način, da je bil Gevrol ves presenečen.

— Le norčuje se iz mene, moj dobri Gevrol, — je reklo. — Le norčuje se brez usmiljenja. Jaz zaslужim to.

— Ah, — je vzkliknil načelnik, — torej ste izvršili zopet kako novo mojstrsko delo?

Oče Tabaret je znajal z glavo.

— Izročil sem pravici nedolžnega človeka, — je reklo, — in pravica mi ga sedaj noče dati nazaj.

Gevrol je bil vesel ter si mel roki s tako silo, da si je skorodrgnil kožo.

— To je lepo, — je vzkliknil, — to je kapitalno. Spravljeni zločine pred pravico ne pomenja ničesar, a oprostiti nedolžne, to je umetnost. Oče Tirokler, vi ste čudo. Jaz se vam klanjam.

Ob istem času je ironično dvignil svoj klubok.

— Ne združite me, — je reklo staro mož, — Kot veste, sem kljub svojim sivim lasem mlad v profesiji. Ker mi je slučaj pomagal tri ali štirikrat, sem postal bedasto samozavesten in ponosen. Prepoznam sem spoznal, da nisem v resnici to, za kar sem smatral samega sebe. Bil sem le vajenc in uspeh mi je značil glavo. Vi Gevrol, vi pa ste bili vedno mojster. Mesto da se smejete, vas prosim, da mi pomagate s svojim nasvetom in svojo izkušenostjo. Sam ne morem ničesar opraviti.

Gevrol je bil vzenčen do skrajnih meja.

Ponižanje Tabareta, o kogega pristnosti je bil uverjen, je bilo kot balzam za njegovo srečo.

— Mislim, — je reklo popustljivo, — da imate v mislih zadovo Žoncer.

— Da, dragi Gevrol Hotel sem iti z vami, a so me potisnili na stran.

Stari lispak je delal tako skesan obraz kot kak mežnar, katerega se je zatočilo, da je kuhal v petek meso. V sreču pa se je ves ta čas smejal.

— Prakteti tepee, — si je mislil. — Laskai se ti bom toliko časa, da boš storil ravno to, kar hočem.

Gevrol se je prijel za spodnjo ustnico, jo potegnil naprej ter reklo: — Ham, hm.

Delal se je kot da se obotavlja. V resnici pa je uganjal te burke le v namenu, da dalj časa uživa zadrega starega moža.

— Le pogum, — je reklo kenečno. — Oče Tirokler, jaz sem v sreču dober človek ter pripravljen pomagati vsem. Danes pa sem strošno zaposlen. Spodaj me pričakujemo sedaj. Pridite jutri k meni in pogovorite mi boste o tej stvari. Predno pa se ločiva, vam hočem dati luč, s katero boste našli pot. Ali veste, kdo je ta priča, katero sem privredil?

— Ne, a povejte mi to, moj dobri Gevrol.

— Oni dečko tam na klopi, ki čaka na gospoda Daburona, je mož žrtve iz Žoncer.

— To je nemogoče, — je reklo oče Tabaret, ves presenečen, — vi se šalite.

— Ne, na mojo besedo. Pojdite ter ga vprašajte, kako se piše. Povedal vam bo, da je Pierre Lerož.

— Potem ni bila ona vdova.

— Kot vse kaže ne, — je odvrnil Gevrol sarkastično, — kajti tam je njen blaženi soprog.

— Moj Bog, — je zamrmral staro mož, — ali prinašate kakše informacije?

S par besedami je obrazložil Gevrol svojemu tovariju povest, katero je pozneje navedel Lerož preiskovalnemu sodniku.

— Kaj pravite k temu? — je konečno vprašal.

— Kaj naj pravim k temu? — je mrmljal oče Tabaret, kogega obraz je kazal velikansko presenečenje, — kaj naj pravim k temu? Jaz ne rečem ničesar. Mislim pa ... ne, jaz ničesar ne mislim.

— Padla vam je na glavo opeka, kaj? — je reklo Gevrol ter se smejal.

— Ne opeka, cel lhol, — je odvrnil Tabaret.

Naenkrat pa je obstal nepremično, se udaril s pestjo po čelu ter vzkliknil:

— In moj pek! — je zakričal — Torej jutri, Gevrol, z Bogom.

— Znored je, — si je mislil Gevrol.

Stari mož pa je bil popolnoma zdrave pameti. Popolnoma je pozabil na peka iz Aznieri, s katerim je imel domenjen sestanek v sveti hiši. Mogče ga bo še vedno rašel tam.

Na stopnjicah je srečal Daburona, a komaj vrnil pozdrav slednjega.

Kmalu je bil na cesti ter odšel hitrih korakov proti domu.

— Vse bomo dobro uredili, — je govoril sam s seboj. — Noel bo mogoče popravjet, a ne bo trpel. Če hoče, ga posinovim. Tabaret ne zveni sicer tako dobro kot Cemmarin, e je vsaj ime. Storija Gevrola se ne tiče niti položaja Alberta, niti mojega prepričanja. On je legitimni sin. Tem boljše zanj. To seveda nikakor ne dokazuje njeve nedolžnosti, razven če se motin. Očividno ne ve ničesar o teh presenetljivih okoliščinah, prav tako male kot njegov oče. Prepričan mora biti prav tako kot grof, da se je zamenjava otrok v resnici završila. Tudi madama Gerdy najbrž ni vedela za ta dejstva. Najbrž so si izmisliš kako povest, da pojasnjuje postanek brazgotine. Potem pa je moral vedeti, da je Noel v resnici njen sin, kajti ona ga je opremila z znamenjem, katero je brez dvoma poiskala, ko so ji vrnili otroka. Ko je Noel našel pisma grofa mu je ona najbrž hitro pojasnila ...

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA
5. JULIIA 1908INKPORORIRANA
27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKHO, 4469 Wash St., Denver, Colo.
 Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 53, Leadville, Colo.
 Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4822 Wash St., Denver, Colo.
 Zapisnikar: ROBERT BOBLECK, St. 5, Pueblo, Colo.
 Glavni blagajnik: JOSEPH VIDETČ, 4456, Logan St., Denver, Colo.
 Zaupnik: FRANK KAITZ, 814 W. Costant St., Leadville, Colo.

NADEŽNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 827 First St., St. Louis, Mo.
 MIHAEL KAPSCH, 500 W. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
 GEORGE RAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POŠTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOCHERA, 1206 Herkimer Ave., Pueblo, Colo.
 JOHN KOCHMAN, 1205 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
 FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

SLUŽBENI ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYD, RR. 2, Box 182 Pueblo, Colo.
 FRANK MARTINJAK, Box 604, Johnston City, Ill.
 PETER GESHELI, 4456 Wash St., Denver, Colo.

VZDOLJNI GLAVNIK:

DR. E. B. BURKHETT, 4457 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
 Vsa dovoljna zakonska in vse uradna stvari so poslušane na glavnem odboru, predsednik glavnega odbora, prepričan nadove že na predsednika izbranega poročnega odbora.

PREMEMBE MED ČLANI IN ČLANICAMI ZA MESEC OKTOBER

Od dr. št. 1: Suspendirani: John Bohte, cert. (?) 183; Stefan Smith, cert. (?); Jenerj Laurich, cert. (?); Math Bohte, cert. (?); Math Vidmar, cert. (?).

K dr. št. 3: Pristoljili: Louis Sporar, rojen 1890, cert. 2457 za \$500 in \$2.00 bol podpore; Anton Jersin, roj. 195, cert. 2458 za \$1000 in \$1.00 bol podpore; Rosalija Grebenc, roj. 1897, cert. 2459 za \$1000 in \$1.00 bol podpore; Mary Spiler, roj. 1890, cert. 2460 za \$1000 in \$1.00 dnevno bol podpore.

Zopet sprejeti k dr. št. 3: Anton Strukelj, cert. 297 in Marjana Strukelj, cert. 298.

Suspendirani: Max Buh, cert. 448; Terezija Erjavce, cert. 399; Joseph Kerin, cert. 1827.

K dr. št. 5: Pristoljili: Frank Shober, roj. 1899, cert. 2470 za \$1000 in \$1.00 bol podpore.

Od dr. št. 7: Suspendirane: Dorothy Romanovich, cert. 2234 in Anna Dugan, cert. 2231.

K dr. št. 12: Pristoljili: Joseph Tevž, roj. 1878 za \$1000 in \$1.00 bol podpore.

K dr. št. 16: Pristoljila: Christine Trontelj, roj. 1905 za \$1000 in \$1.00 bol podpore.

Suspendirani: John Adamich, cert. 2043; Rose Adamich, cert. 1960; John Klobas, cert. 1673; Marie Lubich, cert. 2081; Frank Erznožnik, cert. (?); Louis Zubolovec, cert. 1144; Jake Skala, cert. 1249; Fred Egan, cert. 1758 in Vide Hren, cert. 1400.

Od dr. št. 21: Črtan: Frank Martinjak, cert. 1452.

Od dr. št. 24: Suspendirani: John Drobnič, cert. 2149; Marija Drobnič, cert. 2152; Ludvig Krampelj, cert. 2178.

Od dr. št. 26: Suspendiran v drugič: Marko Vidrik, cert. 2352. Z bratskim pozdravom

Frank Škrabec, gl. tajnik.

ADVERTISEMENTS.

NAZNAKOLO.

Pittsburgh, Pa.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 12 JSKJ. v Pittsburghu se nazašnja, da bo dne 11. decembra glavna letna seja, na kateri se bo glasom jednotin pravil volilo uradnike društva in več važnih točk pride na dnevnini red. Vsi tuji v bližini okolici stanjuči člani se prošen, da se te važne seje gotovo vdeležite in si izvolite odbor, kateri bo vam po volji in da bo deloval v proevit društva v naše slavne JSKJ. Seja se prične točno ob 2. uri pop. v Kranjsko-Slovenskem Domu v sobi št. 11. Pozdrav vsem članom v Eslanučem društvu sv. Jožefa št. 12. Vincenc Arh, tajnik. (7-8-12)

ZAKAJ TRPETI?

Revermatne, nevralgicne in bolezni v mišicah so hitro odpravljene z primerno uporabo

PAIN-EXPELLERJA

Trovniška znaka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobiti pristnega — slavnega zoča kot 50 let.

Zakajtevajte SIDRO trojniško znak.

POŠILJANJE
DENARJACEKI
MONEY ORDRI
KABLI — DENARNE
VREDNOSTI.

Najla posobnost je hitro, točno in natančno pošiljanja — nje svet v

Jugoslavijo,
Cehoslovakijsko,
Avstrijo,
Italijo
in vse druge dele sveta.

Zadovoljnost zagotovljena.
Vprašajte!

The Progress
National Bank
of New York

Hon. John Burke : predsednik
Član Kardos & Burke, New York
Bivali zakladničar Združ. držav.
A. H. Walsh : podpredsednik
H. R. Naylor : blagajnik
28th St. & 7th Ave., New York
Član Federal Reserve Bank

Potovanje v Jugoslavijo preko
Bezoulogne, Sur-Mer in Rotterdam.
Vsi parniki, ki odpljujejo iz New
Yorka so na dva vijaka

ROTTERDAM ..... 17. dec.

RYNDAM ..... 24. dec.

NEW AMSTERDAM .. 31. dec.

Veliki parniki imajo za tretji razred robe za 2, 4 in 6 oseb.

Cena za 3 razred je v New Yorku

do Ljubljane \$100, do Zagreba \$101